

Mål C-254/19

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

26 mars 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

High Court (Irland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

13 mars 2019

Klagande:

Friends of the Irish Environment Limited

Motpart:

An Bord Pleánala

HIGH COURT (FÖRVALTNINGSÖVERDOMSTOLEN, IRLAND)

RÄTTSLIG ÖVERPRÖVNING

[utelämnas]

I MÅLET MELLAN

FRIENDS OF THE IRISH ENVIRONMENT LIMITED

KLAGANDE

OCH

AN BORD PLEANÁLA (NÄMNDEN FÖR SAMHÄLLSPLANERING)

MOTPART

SHANNON LNG LIMITED

ÖVRIG DELTAGARE I FÖRFARANDET

BESLUT OM ATT BEGÄRA ETT FÖRHANDEAVGÖRANDE FRÅN EUROPEISKA UNIONENS DOMSTOL

1. Hänskjutande domstol

- 1 Denna begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat EUF-fördraget) görs av High Court of Ireland (Förvaltningsöverdomstolen, Irland). [utelämnas]

2. Parter i det nationella målet och deras företrädare

Friends of the Irish Environment Ltd. [utelämnas]

An Bord Pleanála [utelämnas].

[Orig. s. 2] Shannon LNG Ltd. [utelämnas]

3. Saken i målet vid den nationella domstolen och de faktiska omständigheterna

Översikt

- 2 Tvisten i målet vid den nationella domstolen gäller huruvida ett beslut om förlängning av giltighetstiden för ett tillstånd omfattas av tillämpningsområdet för rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (nedan kallat livsmiljödirektivet).¹ Mer specifikt gäller tvisten huruvida formföreskrifterna i artikel 6.3 i livsmiljödirektivet är tillämpliga endast i samband med att tillståndet först beviljas eller om dessa föreskrifter omfattar även ett efterföljande beslut som förlänger tillståndets giltighetstid, men inte medger någon materiell förändring av projektet enligt det ursprungliga tillståndet.

Bakgrund

- 3 Tillstånd till en återförgasningsterminal för flytande naturgas (nedan kallad gasterminalen) beviljades av An Bord Pleanála (nämnden för samhällsplanering, Irland) den 31 mars 2008 (nedan kallat 2008 års bygglov).
- 4 Som en del av beslutsprocessen var An Bord Pleanála enligt nationell lagstiftning skyldig att genomföra en miljökonsekvensbedömning av det föreslagna anläggningsprojektet. En miljökonsekvensbedömning krävdes även enligt unionsrätten om projektet föll inom någon av de typer av projekt som anges i bilaga II [till] Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13

¹ EGT L 206, 22.7.1992, s. 7–50; svensk specialutgåva, område 15, volym 11, s. 114.

december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (nedan kallat MKB-direktivet).²

- 5 Det föreslagna projektet ska förläggas intill vad som nu är två Natura 2000-områden, nämligen i) det särskilda bevarandeområdet för den nedre floden Shannon (områdeskod IE0002165) och ii) det särskilda skyddsområdet för floden Shannons och floden Fergus flodmynningar (områdeskod IE0004077). **[Orig. s. 3]**
- 6 Per den 31 mars 2008, det datum då An Bord Pleanála beslöt att bevilja bygglov, hade livsmiljödirektivet inte införlivats med den nationella lagstiftningen på ett korrekt sätt. Den primära genomförandeförordningen, nämligen EC (Natural Habitats) Regulations 1997 (S.I. No. 94 of 1997) (EG-förordningen (Livsmiljöer) av 1997 (S.I. Nr 94 av 1997)), hade på ett felaktigt sätt sammanfört genomförandet av en lämplig bedömning i enlighet med livsmiljödirektivet med genomförandet av en miljökonsekvensbedömning i enlighet med MKB-direktivet.
- 7 Detta förhållningssätt till införlivandet underkändes av EU-domstolen i dess dom i mål C-418/04, kommissionen/Irland, ECLI:EU:C:2007:780. Se särskilt punkterna [230] och [231].
- 8 Dom i mål C-418/04 avgavs den 13 december 2007, ungefär tre månader före An Bord Pleanálas beslut att bevilja 2008 års bygglov.
- 9 Sammanfattningsvis beviljades därför 2008 års bygglov i enlighet med en nationell rättsordning som inte hade införlivat livsmiljödirektivet på ett korrekt sätt. Det formella beslutet att bevilja bygglov hänvisar inte till livsmiljödirektivet och nämner inte heller de två europeiska skyddsområdena. Följaktligen kan beslutet inte anses innehålla ”fullständiga, exakta och slutliga bedömningar och slutsatser, på grundval av vilka varje rimligt vetenskapligt tvivel kan skingras vad beträffar de planerade arbetenas påverkan på det berörda [området]” såsom krävs enligt mål C-404/09, kommissionen/Spanien, ECLI:EU:C:2011:768.
- 10 2008 års bygglov föreskrev en tioårsfrist för utförande och färdigställande av de föreslagna anläggningsarbetena (nedan kallad uppbyggnadsfasen). Bygglovet innehöll inga föreskrifter om en tidsgräns för den efterföljande driften av gasterminalen (nedan kallad driftsfasen).
- 11 I själva verket inleddes aldrig några anläggningsarbeten under ifrågavarande tioårsperiod. Enligt exploatören uppstod i korthet förseningar, bland annat till följd av ändringar av den irländska politiken för anslutning till det nationella gasnätet och, mer allmänt, på grund av det ekonomiska läget från och med 2008.
- 12 Exploatören ansökte i september 2017 om att villkoren för anläggningsprojektet skulle ändras så, att uppbyggnadsfasen förlängdes med ytterligare fem år. An

² EUT L 26, 28.1.2012, s. 1-21.

Bord Pleanála beslöt att bevilja denna ansökan, vilket medfört att konstruktionsfasen nu löper ut den 31 mars 2023. **[Orig. s. 4]**

- 13 Detta beslut överklagades till High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland) med begäran om rättslig överprövning. High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland) har beslutat att hänskjuta ett antal tolkningsfrågor till EU-domstolen.

4. Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 14 Den fråga som ställs till EU-domstolen gäller i huvudsak tolkningen av artikel 6.3 i livsmiljödirektivet.

Irländsk rätt

- 15 Följande bestämmelser i Planning and Development Act 2000 (No. 30 of 2000) (Plan- och bygglagen av 2000 (nr 30 av 2000), nedan kallad PDA 2000) är relevanta.
- 16 I section 40.1 i PDA 2000 föreskrivs, att efter utgången av uppbyggnadsfasen av ett bygglov ska tillståndet upphöra att gälla.

”40.–1 Med förbehåll för subsection 2 ska ett tillstånd som beviljats enligt denna Part upphöra att gälla vid utgången av den aktuella perioden (dock utan att det påverkar giltigheten av vad som utförts i enlighet därmed före utgången av denna period) vad beträffar –

- a) hela byggnads- eller anläggningsprojektet, om det byggnads- eller anläggningsarbete som tillståndet avser inte inleds under denna period, och
- b) den del av byggnads- eller anläggningsprojektet som inte slutförts inom denna period, om byggnads- eller anläggningsarbetet inleds under denna tid.”
- 17 Enligt section 42 i PDA 2000 kan giltighetstiden för ett bygglov förlängas. I korthet anges i section 42 två alternativa grunder för att ansöka om en förlängning av giltighetstiden. Den första grunden avser de fall då omfattande arbeten har utförts i enlighet med bygglovet under den period som ska förlängas och byggnads- eller anläggningsarbetet kommer att slutföras inom rimlig tid. Den andra grunden avser de fall då det har förekommit överväganden av kommersiell, ekonomisk eller teknisk natur som legat utanför sökandens kontroll och som i betydande utsträckning hindrat antingen att byggnads- eller anläggningsarbetet har kunnat inledas eller att omfattande arbeten har kunnat utföras i enlighet med bygglovet.

- 18 När det gäller den andra grunden, det vill säga kommersiella, ekonomiska eller tekniska skäl, har en rad skyddsmekanismer byggts in i section 42 för att säkerställa att bygglov som gått i stå **[Orig. s. 5]** inte undergräver planläggningspolitikens utveckling. En förlängning av giltighetstiden kan exempelvis inte beviljas om målen för utvecklingsplanen har ändrats väsentligt sedan tidpunkten för tillståndet, så att byggnads- eller anläggningsprojektet inte längre skulle vara förenligt med lämplig planläggning och hållbar utveckling av området. Bygglovet får inte heller vara oförenligt med ministeriella riktlinjer.
- 19 Det är relevant att nämna att ytterligare en skyddsmekanism har byggts in för att säkerställa att både MKB-direktivet och livsmiljödirektivet efterlevs. Mer specifikt måste den lokala planmyndigheten, *i de fall byggnads- eller anläggningsarbetena inte har inletts*, förvissa sig om att en miljökonsekvensbedömning eller en lämplig bedömning, eller, om så erfordras, båda dessa bedömningar utfördes innan bygglovet beviljades. (section 42.1 a ii IV).
- 20 Section 42 innehåller ytterligare en skyddsmekanism vad gäller den tid med vilken en förlängning kan beviljas. Det föreskrivs uttryckligen att denna tilläggsperiod inte får överstiga fem år. Dessutom får en ansökan om förlängning av giltighetstiden endast göras en gång.
- 21 I sections 146B och 146C i PDA 2000 föreskrivs ett förfarande varigenom en viss typ av bygglov, som går att få vid strategisk infrastrukturutveckling, kan ändras. Det finns inga uttryckliga bestämmelser i dessa sections om genomförande av kontrollundersökningar eller lämpliga bedömningar i enlighet med livsmiljödirektivet.
- 22 Enligt section 50 i PDA 2000 (i dess ändrade lydelse) går det inte att ifrågasätta ett bygglovs giltighet på annat sätt än genom en ansökan om rättslig överprövning. Ansökan om rättslig överprövning är föremål för en tidsfrist på åtta veckor. High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland) har under vissa angivna omständigheter utrymme för att skönmässigt förlänga tiden.
- 23 Förekomsten av denna tidsfrist har av de nationella domstolarna tolkats som ett hinder för en part att – i ett förfarande för rättslig överprövning av ett efterföljande bygglov – framställa invändningar mot vad som i sak är ett *tidigare* bygglov för vilket tidsfristen för länge sedan har löpt ut. En domstol kan inleda ett rättsligt överprövningsförfarande på denna grund. Domstolen kommer då att granska sakinnehållet i invändningen snarare än enbart dess form. Frånvaron av ett formellt yrkande om ogiltigförklaring av det tidigare bygglovet är således inte avgörande. **[Orig. s. 6]**
- 24 Det förefaller finnas motsättningar mellan i) inhemsk rättspraxis om tidsfrister och ii) EU-domstolens praxis, vilket pekar på en skyldighet för behöriga nationella myndigheter att vidta avhjälpande åtgärder. Denna skyldighet att vidta avhjälpande åtgärder identifierades i domarna i mål C-201/02, Wells,

ECLI:EU:C:2004:12, och mål C-348/15, Stadt Wiener, ECLI:EU:C:2016:882. EU-domstolens praxis verkar skilja mellan i) fastställandet av en tidsfrist för att väcka talan mot tillstånd som hävdas ha beviljats i strid med MKB-direktivet och ii) en behörig myndighets (fortgående) skyldighet att vidta avhjälpande åtgärder. Antagligen gäller liknande principer för livsmiljödirektivet. Domen i mål C399/14, Grüne Liga, ECLI:EU:C:2016:10, godtar – om än i samband med artikel 6.2 i livsmiljödirektivet – att tillräckligheten av en lämplig bedömning kan behöva ses över i ett senare skede.

- 25 Den nationella lagstiftningen om genomförande av livsmiljödirektivet sågs över efter EU-domstolens dom i mål C-418/04, kommissionen/Irland, ECLI:EU:C:2007:780. De två grundpelarna i den nya ordningen är Part XAB i PDA 2000 (som infördes genom Planning and Development (Amendment) Act 2010 (plan- och bygglagen (ändring) av 2010) samt Birds and Natural Habitats Regulations 2011 (S.I. No. 477 of 2011) (fågel- och livsmiljöförordningen av 2011 (S.I. nr 477 av 2011)). Avsikten verkar vara att dessa två ordningar ska vara ömsesidigt uteslutande, det vill säga att beslutsprocessen i miljöfrågor ska omfattas av antingen den ena eller den andra, men inte båda dessa ordningar. Som tidigare nämnts hävdar An Bord Pleanála att det finns en *tredje* typ av beslutsfattande i miljöfrågor som faller utanför båda dessa ordningar.
- 26 För varje ordning fastställer lagstiftningen ett allmänt ramverk som uppfyller formkraven i livsmiljödirektivet och preciserar därefter vilken typ av beslutsprocesser i miljöfrågor som omfattas av detta allmänna ramverk. Detta har den fördelen att det inte blir nödvändigt att införa ändringar i ett mängd enskilda rättsakter.
- 27 De typer av beslut som omfattas av Part XAB i PDA 2000 är färre än i fågel- och livsmiljöförordningen av 2011. Part XAB omfattar beslut som definieras som ”tillstånd till föreslagna byggnads- eller anläggningsarbeten” enligt section 177U.8 i PDA 2000 enligt följande.

”8) I denna section avses med ’tillstånd till föreslagna byggnads- eller anläggningsarbeten’ i förekommande fall –

- a) ett beviljande av tillstånd,
- b) ett beslut av nämnden att bevilja tillstånd efter ansökan om bygglov eller överklagande, **[Orig. s. 7]**
- c) tillstånd till byggnads- eller anläggningsarbeten enligt Part IX,
- d) godkännande av byggnads- eller anläggningsarbeten som utförs av en lokal myndighet enligt Part X eller Part XAB eller byggnads- eller anläggningsarbeten som utförs enligt Part XI,
- e) godkännande av byggnads- eller anläggningsarbeten i tidvattenzonen i enlighet med Part XV,

- f) godkännande av byggnads- eller anläggningsarbeten enligt section 43 i [utelämnas] [Transport (Railway Infrastructure) Act 2001 (Lagen om transport (järnvägsinfrastruktur) av 2001)],
  - g) godkännande av byggnads- eller anläggningsarbeten enligt section 51 i Roads Act 1993 (väglagen av 1993) eller
  - h) ett ersättningstillstånd enligt Part XA.”
- 28 Alla dessa beslut fattas antingen enligt PDA 2000 eller av An Bord Pleanála under utövande av nämndens befogenheter, exempelvis i enlighet med väglagarna.
- 29 Det hör till saken att denna förteckning över beslut inte innefattar beslut enligt vare sig section 42 eller section 146B i PDA 2000.
- 30 Fågel- och livsmiljöförordningen av 2011 är mycket bredare i sin räckvidd. Dess räckvidd fastställs genom de relaterade definitionerna av ”tillstånd” och ”projekt” i regulation 2 i denna förordning.
- 31 Ett ”tillstånd” definieras enligt följande:
- ”ett ’tillstånd’ omfattar varje licens, lov, medgivande, undantag, dispens, godkännande eller annat sådant bemyndigande som beviljas av en offentlig myndighet eller för dess räkning och som avser en verksamhet, en plan eller ett projekt som kan påverka ett europeiskt skyddsområde, och inbegriper processen vid offentliga myndigheters antagande av egna planer eller projekt för markanvändning.”
- 32 Ett ”projekt” definieras enligt följande:
- ”uttrycket ’projekt’ ska, med undantag, om inte annat anges, av byggnads- eller anläggningsprojekt som kräver tillstånd i den mening som avses i plan- och bygglagarna 2000–2011, innefatta –
- a) byggnads- eller anläggningsprojekt avseende markanvändning eller infrastruktur, inklusive all exploatering av eller på mark,
  - b) utvinning eller exploatering av mineraltillgångar, prospektering efter mineraltillgångar, torvtäkt och utvinning av förnybara energikällor och
  - c) alla andra åtgärder relaterade till markanvändning
- som en offentlig myndighet kan överväga att anta, verkställa, bemyndiga eller godkänna, inbegripet att ändra, se över, förnya eller förlänga det datum då tidigare tillstånd upphör att gälla, och innefattar, utan hinder av det föregående, varje projekt enligt subparagrafs a, b eller c som omfattas av den lagstadgade rätten till myndighetsutövning vad avser ifrågavarande projekt, och varje godkännande som söks för detta projekt enligt vad som stadgas i Second Schedule till denna förordning.”[Orig. s. 8]

- 33 I definitionen av ”projekt” görs ett försök att säkerställa att det inte finns någon överlappning mellan fågel- och livsmiljöförordningen av 2011 och bestämmelserna i Part XAB i PDA 2000. Såsom där framgår, faller ”projekt” som kräver ”tillstånd” i den mening som avses i PDA 2000 utanför tillämpningsområdet för fågel- och livsmiljöförordningen av 2011. Svårigheten med lagspråket är dock att uttrycket ”tillstånd” faktiskt inte definieras i PDA 2000. Det närmaste man kommer en sådan definition i PDA 2000 är definitionen av ”tillstånd till föreslagna byggnads- eller anläggningsarbeten” i section 177U.8. Uttrycket ”tillstånd” definieras givetvis i unionsrätten, särskilt i MKB-direktivet.
- 34 Man hade kunnat anta att dessa två ordningar, det vill säga Part XAB och fågel- och livsmiljöförordningen av 2011, skulle vara ömsesidigt uteslutande. Baserat på detta antagande skulle avsikten med att inkludera en hänvisning till tillstånd enligt PDA 2000 i definitionen av ”projekt” i artikel 2 i fågel- och livsmiljöförordningen av 2011 vara att markera, att om en viss beslutsprocess omfattas av tillämpningsområdet för Part XAB i PDA 2000 behöver dessa krav inte dupliceras i fågel- och livsmiljöförordningen av 2011. Det lagspråk som faktiskt används är dock inte exakt.

5. SKÅLEN FÖR BEGÄRAN OM FÖRHANDSAVGÖRANDE

- 35 Den primära tvistefrågan i förevarande mål är om en förlängning av uppbyggnadsfasen i ett tillstånd omfattas av artikel 6.3 i livsmiljödirektivet. EU-domstolen har att ta ställning till en liknande fråga i mål C-411/17, *Inter-Environnement Wallonie ASBL*. Generaladvokaten Juliane Kokott föredrog sitt förslag till avgörande i det målet den 15 november 2018, ECLI:EU:C:2018:972.
- 36 High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland) har av nedanstående skäl dragit slutsatsen att den kommande domen i mål C-411/17 sannolikt inte kommer att behandla alla frågor som High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland) behöver ta ställning till i det nationella målet. För det första skiljer sig karaktären på den sökta förlängningen mellan de båda målen. Mål C-411/17 gäller en tidsgräns för *driftsfasen* av ett projekt. Närmare bestämt skulle elproduktionen ha behövt upphöra år 2015 om det inte var för den ändring som därefter gjordes i den belgiska lagstiftningen. Det nationella målet vid High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland) gäller däremot en tidsfrist för *uppbyggnadsfasen* av ett [Orig. s. 9] projekt. Även om EU-domstolen skulle finna i mål C-411/17 att livsmiljödirektivet var tillämpligt på de faktiska omständigheterna i det målet kan det därför förväntas att en olöst tvistefråga kommer att kvarstå inför High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland) beträffande om andra principer ska gälla för tidsfristen för en uppbyggnadsfas.
- 37 För det andra inbegriper de faktiska omständigheterna i mål C-411/17 ett kärnkraftverk. Detta mål företer således frågor som rör *gränsöverskridande* konsekvenser, och detta ger upphov till frågor relaterade till Esbokonventionen som inte är tillämpliga på det nationella målet vid High Court

(Förvaltningsöverdomstolen, Irland). Det kan också ge upphov till frågor som avser fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

- 38 För det tredje innebär det faktum att An Bord Pleanála genomförde en kontrollundersökning på ad hoc-basis att det kan bli nödvändigt att avgöra vilka faktorer en beslutsfattare måste ta hänsyn till vid en kontrollbedömning i samband med en ansökan om förlängning av ett tillstånd. Frågan blir då exakt vad som ska bedömas. Är det tillräckligt att den behöriga myndigheten identifierar ändringar i den rättsliga bakgrunden, exempelvis i) att europeiska skyddsområden har utpekats under mellantiden, ii) att miljöförhållandena i det omgivande området har förändrats och iii) att nya vetenskapliga rön har gjorts, eller är den behöriga myndigheten skyldig att ompröva själva grundprincipen för projektet[?] Det är också nödvändigt att undersöka om svaret på denna fråga skulle bli ett annat om kraven i livsmiljödirektivet inte efterlevdes på ett korrekt sätt vid den tidpunkt då det ursprungliga bygglov beviljades (jämför mål C-201/02, Wells, och mål C-399/14, Grüne Liga).
- 39 För det fjärde kan det faktum att 2008 års bygglov upphörde att gälla före An Bord Pleanálas beslut att förlänga tillståndets giltighetstid vara relevant för EU-domstolens analys av en begäran om förhandsavgörande från High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland) enligt artikel 267 i EUF-fördraget. Det kan åtminstone diskuteras om inte ett beslut att återuppliva ett bygglov som har löpt ut är mer besläktat med beviljandet av ett "tillstånd" än med ett beslut om förlängning av ett existerande bygglov.
- 40 För det femte finns det redan en bestämmelse i den irländska lagstiftningen som förefaller vara avsedd att säkerställa efterlevnaden av livsmiljödirektivets krav i samband med ansökningar om förlängning av ett bygglov, nämligen section 42 i PDA 2000. Vad gäller den korrekta tolkningen av [Orig. s. 10] PDA 2000 anser High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland), att en ansökan om förlängning av ett bygglov endast kan göras i enlighet med section 42 och inte i enlighet med section 146B och 146C. Exploatören har hävdat att High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland) inte har rätt att förlita sig på denna tolkning av nationell lagstiftning om den som ansöker om rättslig överprövning inte i sina inlagor har gjort gällande att beslutet att förlänga bygglov fattades i enlighet med fel section. En fråga uppstår beträffande om skyldigheten för en nationell domstol, såsom High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland), att tolka nationell rätt i ljuset av unionsrätten kan göras avhängig av att parterna i det nationella målet har framställt ett *uttryckligt yrkande* om detta.
- 41 Slutligen hävdar An Bord Pleanála och exploatören att det inte står en klagande fritt att, inom ramen för en ansökan om rättslig överprövning som bestrider giltigheten av ett beslut om att förlänga giltighetstiden för ett tillstånd, hävda att det ursprungliga beslutet att bevilja tillstånd var ogiltigt på grund av underlåtenhet att uppfylla kraven i livsmiljödirektivet. Denna fråga ger upphov till den sjätte frågan nedan. [Orig. s. 11]

6. FÖRSLAG TILL TOLKNINGSFRÅGOR FÖR HÄNSKJUTANDE ENLIGT ARTIKEL 267 I EUF-FÖRDRAGET

- 1) Utgör ett beslut om förlängning av ett tillstånd ett sådant godkännande av ett projekt som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 6.3 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (nedan kallat livsmiljödirektivet)? ^[utelämnas]
- 2) Är svaret på fråga 1) ovan beroende av något av följande överväganden?
  - a) Det tillstånd (som ska förlängas) beviljades i enlighet med en bestämmelse i nationell lagstiftning som inte införlivade livsmiljödirektivet på ett korrekt sätt, eftersom lagstiftningen felaktigt jämställde en lämplig bedömning i enlighet med livsmiljödirektivet med en miljökonsekvensbedömning i enlighet med MKB-direktivet (direktiv 2011/92/EU). ^[utelämnas]
  - b) Det tillstånd som ursprungligen beviljades innehåller inga uppgifter om huruvida ansökan behandlades i enlighet med steg 1 eller steg 2 i artikel 6.3 i livsmiljödirektivet och innehåller inte ”fullständiga, exakta och slutgiltiga bedömningar och slutsatser, på grundval av vilka varje rimligt vetenskapligt tvivel kan skingras vad beträffar de planerade arbetenas påverkan på det berörda [området]” såsom krävs enligt mål C-404/09, kommissionen/Spanien.
  - c) Den ursprungliga giltighetstiden för tillståndet har löpt ut och tillståndet har därför upphört att gälla för hela anläggningsprojektet. Inget anläggningsarbete får utföras i enlighet med tillståndet i avvaktan på dess eventuella förlängning.
  - d) Inget anläggningsarbete har någonsin utförts i enlighet med tillståndet.
[Orig. s. 12]
- 3) Om svaret på fråga 1) är jakande: Vilka faktorer måste den behöriga myndigheten ta hänsyn till vid utförandet av en kontrollundersökning enligt steg 1 enligt artikel 6.3 i livsmiljödirektivet? Krävs det exempelvis att den behöriga myndigheten tar hänsyn till något eller några av följande faktorer? i) Det har skett förändringar i de planerade anläggningsarbetena och i användningen. ii) Miljöförutsättningarna har förändrats, exempelvis genom att europeiska skyddsområden har utpekats efter tidpunkten för beslutet att bevilja tillstånd. iii) Nya relevanta vetenskapliga rön har tillkommit, såsom exempelvis mer aktuella undersökningar beträffande europeiska skyddsområdets särskilda naturvärden. Är den behöriga myndigheten alternativt skyldig att bedöma miljökonsekvenserna av hela anläggningsprojektet?
- 4) Är det någon skillnad mellan (i) ett tillstånd, som föreskriver en tidsgräns för en verksamhet (driftsfasen), och ii) ett tillstånd som endast föreskriver en tidsfrist för den period under vilken anläggningsarbetena kan äga rum (uppbyggnadsfasen),

men som, under förutsättning att anläggningsarbetena slutförs inom denna tidsfrist, inte föreskriver någon tidsgräns för verksamheten eller driften?

- 5) I vilken utsträckning, om ens alls, är det en förutsättning för att en nationell domstol ska vara skyldig att i den mån det är möjligt tolka lagstiftningen i enlighet med bestämmelserna i livsmiljödirektivet och Århuskonventionen, att parterna i målet uttryckligen har tagit upp dessa tolkningsfrågor? Är den nationella domstolen mer specifikt skyldig att, om den nationella lagstiftningen föreskriver två beslutsprocesser varav endast den ena säkerställer efterlevnaden av livsmiljödirektivet, tolka den nationella lagstiftningen så, att endast den beslutsprocess som uppfyller kraven kan åberopas, trots att ingen av parterna i målet uttryckligen har framställt yrkanden om just denna tolkning?
- 6) Är den nationella domstolen, om svaret på fråga 2) a) ovan är att det är relevant att överväga om tillståndet (som ska förlängas) beviljades i enlighet med en bestämmelse i nationell lagstiftning som inte införlivade livsmiljödirektivet på ett korrekt sätt, skyldig att bortse från en bestämmelse i nationell processlagstiftning som hindrar en klagande från att ifrågasätta giltigheten av ett tidigare tillstånd (som löpt ut) i samband med en senare ansökan om tillstånd? **[Orig. s. 13]**

Är en sådan bestämmelse i nationell processlagstiftning oförenlig med den skyldighet att vidta avhjälpande åtgärder som nyligen upprepades i mål C-348/15, Stadt Wiener?

[utelämnas]

High Court of Ireland (Förvaltningsöverdomstolen, Irland)

Daterat den 13 mars 2019.